

'Uien zaaien in warmere bo kan opbrengst verhogen'

Copyright foto

Tussen de moderne machines en trekkers in de bedrijfsgebouwen van maatschap Leo en Marcel de Nijs in Walsoorden staat een ruim twintig jaar oude zaaimachine. Elk voorjaar zorgt het voor prima zaaiwerk. De akkerbouwers zaaien graag zelf, op het moment dat het hen uitkomt.

Onder de rook van Antwerpen, aan de oude weg naar de inmiddels uit de vaart genomen veerpont Kruiningen-Perkpolder, ligt het akkerbouwbedrijf van maatschap Leo en Marcel de Nijs. Het voorjaar blijkt elk jaar op Zeeuws-Vlaanderen net even eerder los te barsten dan in de rest van Nederland. Vorig jaar werden eind februari al volop uien en suikerbieten gezaaid, dit jaar waren rond half maart de eerste zaaimachines in het land te bespeuren. „Onze bieten zijn in die periode ook de grond ingegaan, maar voor de uien vonden we de grond nog niet geschikt”, zegt Marcel de Nijs. De Nijs is beducht voor het te vroeg zaaien van de uien. „Daar hebben we slechte ervaringen mee. We hebben eens een deel van een perceel gezaaid terwijl de ondergrond nog te nat was. Vijftien, zestien dagen later hebben we op hetzelfde blok het tweede deel gezaaid. Bij die tweede zaai zagen we een betere opkomst en aan van dat stuk was aan het eind van het seizoen de opbrengst ook hoger. Volgens mij

hadden we dat vooral te danken aan de hogere bodemtemperatuur bij de tweede zaai.” Inmiddels zijn vorig weekend ook de uien gezaaid. „In maart vonden het nog te nat en te koud en wilden nog even geduld hebben. We hoopten eigenlijk dat we nog veertien dagen zonnig weer zouden krijgen. Dat hebben we niet gehad en de grond is slecht opgedroogd, maar het is onderhand toch tijd om te zaaien. In elk geval is de temperatuur nu wel beter dan in maart.” Dat hij later zaait dan de andere telers in de omgeving, deert De Nijs niet. „Wie gelijk heeft, blijkt aan het eind van het seizoen. Zaaien blijft raaien, zeggen we hier dan.”

Zelf zaaien

De maatschap zaait al jarenlang zelf de uien. „Het voordeel daarvan is dat we precies op het juiste moment kunnen zaaien. Of in elk geval op het moment dat het ons het beste lijkt en het ons past. Onze vaders zaaiden ook al zelf. Toen

dem

◀ Marcel de Nijs en zijn zoon Roy inspecteren de uienzaaimachine voordat de uien worden gezaaid.

nog met een nokkenrad zaaimachine, op rijtjes van 37 centimeter." Na de normalisatie op 1,50 meter ruilde de maatschap de oude machine in voor een tweedehands precisiezaaimachine van de loonwerker. Een Becker van 4,50 meter breed. De machine stamt uit de jaren tachtig van de vorige eeuw. De loonwerker stapte over op een opklapbare zaaimachine; de Becker staat op een kar. „Voor een loonwerker is dat niet handig, maar voor ons is dat geen probleem. We hoeven niet veel percelen af. Wanneer het ons past, halen we de machine achter uit de schuur, maken hem wat schoon, gaan met de vetspuit langs de smeerpunten en we kunnen zaaien. Dit jaar hebben we 17 hectare uien. Als alles meezit, kunnen we zo'n areaal makkelijk in twee dagen zaaien." Meestal teelt de maatschap meer uien; zo'n 30 hectare. Dat kwam dit jaar in het bouwplan niet uit. Op het perceel waar de uien moesten komen, stond volgens de akkerbouwers te veel onkruid.

Degelijke constructie

De Nijs is nog steeds tevreden over de zaaimachine. „Het is een degelijke constructie." De machine is volgens hem nog in prima staat, al merkt hij dat de onderdelen op raken. Afgelopen winter heeft hij daarom op een internetveiling geboden op een andere zaaimachine. Weer een Becker, maar anderhalf decennium jonger en dus met wat nieuwere technologie. „Onze machine werkt deels pneumatisch. Het blaast met lucht het zaad in de zaaischijven, maar het zaadje wordt eruit geschraapt met een mesje. In de nieuwere machines wordt het zaadje er ook met lucht uitgeblazen", legt De Nijs uit. „Dat systeem is minder gevoelig voor slijtage. Maar helaas heb ik op de veiling net te weinig geboden. Ach, voorlopig kunnen we nog wel met de oude machine voort. Af en toe kijk ik nog wel eens of ik nog een andere zaaimachine tegenkom. Maar het moet geen te dure zaaimachine zijn, want dan is het voor ons al snel niet meer interessant."

Frans snarenbedpootmachine

De maatschap heeft afgelopen winter wel

Copyright foto

geïnvesteerd in de aanschaf van een nieuwe snarenbedpootmachine. De keuze viel op een Agronomic; van Franse makelij. „Agronomic is hier een relatief onbekend merk. We hebben die machine op Interpom in Kortrijk gezien", zegt De Nijs. „Dat het een onbekende machine is, heeft nadelen. Van bijvoorbeeld een Miedema weten we wat het doet. Maar die machine zit vol met elektronica en je kunt overal slecht bij. De Franse machine lijkt degelijk, zonder poespas. Hij is bovendien veel goedkoper." Een belangrijk voordeel van deze Franse pootmachine vindt De Nijs dat de poters aan de

achterkant van de machine van de snaren in de rij vallen. De achterwaartse snelheid van de pootaardappel heft daarmee de voorwaartse snelheid van de machine op. „Dat moet een stabielere ligging van de pootaardappel geven."

Twee weken geleden is de pootmachine op het bedrijf aangekomen, afgelopen week reed hij zijn eerste rondjes. „We hebben de pootmachine gekocht onder het voorbehoud

dat hij hier goed moet werken. We mogen er drie dagen mee poten en bevalt de machine dan niet, dan gaat hij terug." De Franse fabrikant had al aangekondigd dat de eerste dagen in werking medewerkers op het bedrijf zouden komen om de machine in te regelen.

Langzaam opwarmen

Het poten van de aardappelen begint bij De Nijs meestal in de eerste of tweede week van april. Ook hiermee wil hij in het voorjaar graag wachten tot de bodemtemperatuur wat is opgelopen. „Aardappelen planten in koude grond maakt ze gevoeliger voor rhizoctonia. Bovendien doet de aardappel bijna niets zolang de grond nog koud is." De maatschap heeft zelf zo'n tien dagen nodig om de aardappelen in de grond te krijgen. De loonwerker springt bij. „Dat scheelt een week", zegt De Nijs.

Tot het moment van poten houdt de maatschap het pootgoed in de mechanische koeling. Eind maart lag de temperatuur op 4,5 graden. „We laten de temperatuur tot het poten langzaam oplopen, maar de aardappelen buiten zetten, doen we niet." In de koeling staan ook nog partijen voor andere telers. Daar ligt de temperatuur nog wat lager, rond 4 graden eind maart. „We halen ze pas uit de koeling als de eigenaren op het erf staan. Staan de aardappelen al warm en komt de teler een week later omdat het is gaan regenen, dan hebben wij een probleem."

HET BEDRIJF

Maatschap Leo (rechts) en Marcel de Nijs teelt 105 hectare pootaardappelen, 17 hectare zaauijen, 16 hectare winter tarwe, 4,7 hectare bruine bonen, 4,5 hectare suikerbieten en 3,5 hectare winterpeen. De beide neven hebben 45 hectare eigen grond, over het algemeen lichte zavel, al komt in het gebied ook zwaardere kleigrond voor, van 45 tot 55 procent afslibbaar. Voor de pootaardappelteelt huren ze grond bij, tot maximaal 35 procent afslibbaar. Het areaal pootaardappelen bestaat uit elf rassen. Naast Bintje en Spunta telen ze rassen van Meijer, Danespo, HZPC en Agroplant. De oppervlakte zaauijen is dit jaar kleiner dan andere jaren. Meestal teelt de maatschap 30 hectare. Het bedrijf heeft een vaste medewerker. De loonwerker komt om bieten te rooien en helpt soms bij het poten van de aardappelen.

Copyright foto